

Canossa

→ *Ficsku Pál*

mobilon

Az első mondat a legfontosabb. Azon múlik minden, az első mondaton.

A férfi a busz csuklójában állt, és az első mondaton gondolkodott. Az első mondaton, amit a feleségének fog mondani.

Szemben vele egy mozgássérült lány állt, rózsaszín keretes szemüveg, kese haj rózsaszín hajráffal, rózsaszín műbőr dzseki alól kitüremkedő rózsaszín pulóverrel, ciklámen farmer és fekete bakancs. Természetesen rózsaszín iskolatáska, esernyő és tornazsák. Valószínűleg a sportiskolába járt. A férfi reggelente, amikor még napi útvonala volt hazulról el, sokat gondolkodott azon, érdemes-e egy iskolába járatni az egészséges, sportoló gyerekeket a másakkal, mozgássérültekkel, enyhén gyengeelméjűekkel, vagy csak szellemileg leszakadtakkal. Soha nem tudott dönteni, bár nem is akart, inkább a busz utasainak reakcióit nézte. Egyetlen piacra siető kisnyugdijas se adta át a helyét a szerencsétlen bottal téblábolóknak. Nézte a rózsaszín csajt. Mi lenne az első mondat, amit mondana neki? Hogy vagy? Hová mész? Jó a sulis? Menstruálsz már? Ki fogja elvenni? Nézte a rózsaszín csajt, és rádöbbsent, ha lenne esélye, hogy csak egyetlen szót is válthatna az asszonnyal, nem tudná, mi lenne az. Nemhogy egy mondatot, de még egy szót se tudna kiejteni. De már elindult, talán vissza a múltba, de lehet, hogy a jövőbe. Nem fordulhatott vissza.

Szürke, unalmas, élehetetlen lakótelepeken át haladtak, di-dergő házak között. Az ablakokon a redőnyök félig felhúzva, nehogy kiszökjön az éjszakai rossz álom. Leszállt, elhaladt a virágbolt előtt, ahol annak idején megannyiszor virágot vett az asszonynak. Megtorpant, visszafordult. Majd megint vissza. Ráérünk még a virágra, gondolta.

Ahogy közeledett a házukhoz, megállt, és nézte a házat. Rájött, hogy életében először nézi meg alaposan. Eddig olyan természetes volt, hogy ott van a ház, ott laknak benne. Fájdalmat érzett. Itt fognak felnőni a gyerekei. Élehetetlen környezetben élehetetlen terek. Nyomorult emberek. Uránváros.

Megnyomta a kapucsengőt, amire még az ő neve volt kiírva. Hosszan nyomta, várta a kapu berregését, semmi. Még egyszer, még egyszer, még egyszer. Nem volt válasz.

Fél óra múlva abbahagyta.

Tudta, hogy otthon van felesége meg a gyerekek, és azt is tudta, hogy tudja, hogy ő keresi. Előző nap beszélt vele, békülni akar, jön, akár Canossát is jár érte. És most nem engedi be. Hát-rebb lépett, nézte fent az ablakaikat, mintha meglebbent volna a függöny. Szóval nézi őt az asszony. Fázott. Jó lett volna fent lenni, ülni a melegben, pirítóst enni forró teával, nézni, ahogy a tetőablakot belepi a hó, s a rászálló varjak csipketerítőt taposnak rá. Visszament a lépcsőház elé, levette a bakancsát, belerakta a zoknijait. A bakancsot az ajtó mellé, a sarokba rakta.

Akkor legyen Canossa!

Jó harminccentis lehetett a hó, hideg fájdalom hasított a talpába, amikor belelépett. Hasította a szűz havat, jó három méterrel a ház fala mellett haladt, hogy ha az asszony lenéz a csukott ablakon át, lássa őt. Tudta, hogy nézi a felesége. Megke-rülte a házat, felnézett, meglebbent a függöny, de nem látta az

asszony arcát. Tett egy újabb kört, ugyanaz. Néha felcsöngetett, de semmi.

Rótta, csak rótta a köröket, már nem érezte a hideg fájdalmat, nem érezte a lábát, olyan volt, mintha a hó felett suhanna, mintha egy hósuhánó lenne, már nem nézett fel az ablakra, nem csengetett, már nem is az asszonyért suhant, nem a gyerekeiért, csak önmagáért, az elrontott életéért vezekelt. Nem tudta, hogy mikor állt meg. Lihegett és fázott. Emlékképek kavaro-gtak benne.

Amikor az asszonyt megismerte. Ahogy másznak át éjszaka a parajdi sófürdő kerítésén, felfekszik a vízre, lebeg, a farka mint egy vitorla ágaskodik ki a vízből, aztán egy hatalmas barna medve bekapja. Egy bekiabálás, mit taposod, te buzi, a havat! Ahogy veri ki a farkát a pornóújságok között egy pipettába. Egy sírás, ülnek egy piros padon a kórház előtt, és ott van az asszony kezében a lelet, gyerekük lesz. Egy porszívócső, ami betöri a fülét, vérző füllel mennek a Zeneakadémiára. Az első lépés, amit a fia megtesz, ő meg magatehetetlenül fekszik az ágyon, nem tud járni. Még mindig taposod a havat, te buzi?! Kavaro-gtak, csak kavaro-gtak az emlékek benne.

Állt a lépcsőház előtt, és hiányt érzett, de nem tudta, minek a hiányát. Aztán rájött.

Eltűnt a bakancsa.

Állt ott a hóban, mezítláb, nagyon fázott. Úgy érezte magát, mint valami Móra-hős, akik felváltva jártak iskolába, mert csak egy bakancs volt otthon. Csak nem volt testvére, akinek a csizmáját elkérhette volna. Eszébe jutott, hogy a sarkon van egy kínai bolt, gondolta, vesz egy olcsó cipőt, hazáig kitart. Fagyott lábbal elküzdötte magát a kínaiig, nézték az emberek, némelyik megjegyzéseket is tett rá, rosszabbul érezte magát, mint egy hajléktalan. Talpas hajléktalant még soha nem látott. A kínai nem volt nyitva. Vasárnap volt.

Gondolkodott, hogy visszamenjen-e a házhoz, vagy sem. Van-e értelme annak, amit eddig csinált? Nem megaláztatás-e? Amit ő hősiességnek tart, nem tartja-e az asszony nevetségességnek, nem támasztja-e alá az asszony döntésének a helyességét. Ő selejt. Igen, ezt mondta neki, selejt vagy. Végignézett magán, drága bőrdzseki, farmer, és itt áll mezítláb. Mezítlábassága megerősítés-e a selejtességről? Egyáltalán, mit akar? Hová megy? Már elvette a hó szüzességét. Mit ért vele? Visszament. A ház előtt még volt egy darab szűz hófelület. Ugrott egyet, sikerült egy lábbon megállnia. Beletaposta a hóba a C betűt. Ugrott még egyet. Beletaposta, hogy A. Amikor végzett, az utolsó A-val, befújta a kifele tartó talpnyomait. A hó már nem szállingózott, tisztán látszódtott a talpnyomat: CANOSSA.

Felnézett az ablakukra, a függöny rezzenéstelen volt.

Elvánszorgott a buszmegállóig, nem érezte a lábát. Nem érdekelték a gyanús pillantások, és a megjegyzések se.

Othton forró vizet engedett a lavórba. Vehetett volna forró zuhanyt is, állhatott volna a forró víz alatt órákig, de most valahogy a lavór vonzotta. Családot szeretett volna, újra a régi családot, és most a családról a nagypapja jutott eszébe.

Amikor esténként fáradtan leült a nyárikonyhában, és a nagyan-nya vitte neki a lavór forró vizet, hogy kiáztassa a lábát. Ahogy a tiszta vízben megjelennek az első koszcscikok, elkezdenek gomo-lyogni, mint valami ősvilágrobbanás, aztán beáll a koszos csend. A szürke lavór. Az ősvíz. Aztán a nagyan-nya a lavór mellé rakja a tö-rölközőt, elviszi a lavórt, tiszta vizet hoz, és így cseréli mindaddig, amíg nem marad kristálytiszta a lavórban a víz. Ült a férfi, áztatta átfagyott koszos lábát a lavórban. Megint a nagypapja jutott eszébe. Ahogy beengedi a gyerekeket a baromfiudvarba, ahogy a gyerekek kergetik a „tengermagos” tyúkokat, ahogy menekülnek a pulyka elől, ahogy bújócskáznak a „kukorica-őserdőben”.

Kicszerélte a vizet.

Berakta a vízbe a lábát. Égő fájdalmat érzett, és határtalan boldogságot, hogy megjárta a maga Canossáját.

Otthagytta a konyhában a vizet, befeküdt az ágyba. Egyedül.

Felhívta az asszonyt.

Az első mondat a legfontosabb, gondolta, amikor felhívta a mobilon. De a felesége megelőzte.

Láttalak, mondta a felesége a telefonba.

Akkor miért nem engedted be? — kérdezte a férfi.

Kíváncsi voltam, hogy betartod-e a szavad.

Be-tartottam.

Hallgattak. A férfi érezte, hogy a nő most vár tőle valamit, talán azt az egy mondatot, amin napok óta gondolkodott, és érezte, hogy a nő is azt érzi, hogy ő vár tőle valamit.

Szeretlek, mondta a férfi, de ahogy kimondta ezt az egyszer-ű szót, rájött, hogy ennél többet kellett volna mondania, egy-szerűen ez nem egy mondat..

Ennyit tudsz mondani? — kérdezte csalódott hangon a nő.

Ebben benne van minden, ha jelzőt tennék hozzá, kevesebbet jelentene, mondta a férfi, tudod, hogy a jelző kicsinyit, de ha akarod, akkor azt mondom, hogy nagyon szeretlek, örökké szeretlek, jobban, mint...

Itt elhallgatott. Elakadt. Nem ezt az első mondatot akarta mondani.

Na, látod? Megint oktatsz. Nem az egyetemen vagyunk, ahol taníthatod azt a sok kis kurvát. Ezt utáltam benned, hogy mindig tanítani akartál. Mindig te akartál felül lenni. Te akartál lenni a testi és a lelki hős. Erőt fitogtatni. Irányítani. Ennyit tudtál.

A nő elkezdett köhögni.

Azért lett két szép gyerekünk — mondta a férfi.

A nő tovább köhögött.

Ne haragudj. Nem akarlak többet irányítani. Kezdjünk mindent előlről, ha akarod, te irányíthatasz.

A nő abbahagyta a köhögést.

Látod, most is gyenge vagy. Nekem nem kell gyenge férfi.

Drágám, ma már vezekeltem, amit én csináltam, azt csak erős férfi teszi meg, mondta a férfi.

Vagy bolond, mondta a nő, de a hangjában már volt egy kis kedvesség is.

Akkor leszek a bolondod, udvari bolondod, csak engedj be, engedj be, ha arra járok, nevetett a férfi.

Mit akarsz, te kis Canossa, kérdezte a nő, s a férfi már a nő hangjában azt a vágyat érezte, hogy tapossa meg.

Azt akarom, hogy hangosítsd ki a telefonodat, és három napig ne kapcsolod ki. Hallani akarlak.

Te tényleg bolond vagy, mondta a nő, akkor nem tud elérni senki.

Nem érdekel, mondta a férfi. Ha én se tudlak elérni, ne érjen el senki. Ha én se tudlak megérinteni, ne érintsen meg senki. Vagy ha megérint, halljam én is. Három napig össze le-szünk kapcsolva: én hallak téged, te hallasz engem. Aztán majd meglátjuk, mi lesz.

És miért hozzak én ilyen áldozatot? — kérdezte a nő.

A gyerekeidért, mondta a férfi.

Utállak, mondta a nő, mindig velük élsz vissza. És lecsapta a telefont.

A férfi feködt az ágyon. Ezt elbasztam, gondolta. Lefagyott a lábam, hülyének néztek az emberek, lehet, hogy a gyerekek csak annyit tudnak rólam, apa meghülyült, mezítláb tapossa a havat.

Újra tárcsázott. Az asszony hallgatta.

Akkor három nap, mondta.

A férfi hallgatta, ahogy a felesége mesél a gyerekeinek. Hall-gatta a gyerekei édes hangját, ahogy az egyik azt akarja, hogy a Hüvelyk Matyiról meséljen, a másik meg azt, hogy a Hüvelyk Pannáról meséljen. Kiegyeztek a Hókirálynőben. És hallotta, ahogy elalszanak a gyerekek, és ahogy a felesége leteszi a telefont az éjjeli szekrényére, ahogy leveszi az ingét, hallotta a melltartó kattánását, ahogy lecsúszik a bugyi róla, és ahogy bebújik a pap-lan alá, és szuszogva elalszik.

Ott maradt a maga csendjében.

Nem tudott elaludni.

Kiment a konyhába, akkor vette észre, hogy a lavór víz, amiben áztatta a lábát, még mindig ott van. Fekete volt, fekete-tevíz, ahogy jött haza bakancs nélkül, bedzsuvásodott a lába. Mintha a teljes élete ott lett volna abban a lavór vízben. Megre-megett. Utoljára akkor remegett víztől, amikor elfolyt az asszony magzatvize. Ott ült az ágya mellett már órák óta, néha a hasára tapasztotta a fülét, már készülnek, mondta. És akkor elfolyt a magzatvíz. Ő életvíznek nevezte. Aztán előbújt a fia, utána meg a lánya. Most ott állt a konyhában, nézte ezt a fájdalomvizet, szenvedésvizet, nyakában a mobil, és hallgatja az asszony szu-szogását.

Nincs bűn, nincs bűnhődés, nincs vezeklés, nincs bocsánat és nincs megváltás.

Kiöntötte a vizet a vécébe, azt hitte, ezzel kiöntötte a múlt-ját is.

Három napig hallgatták egymást. Nem szóltak egy szót se, csak hallgatták, hogy a másik mit csinál. Amikor letelt a három nap, a férfi percre pontosan tudta, mikor kezdte el mezítláb a havat taposni, beleszólt a telefonba:

Hazamehetek? — kérdezte.

Haza — mondta a nő.

Hozzál tejet.